

DENKEN EN DENKGEWOONTEN

5 maart 1957

Goedenavond vrienden,

Ik moet u erop wijzen, dat de sprekers van onze Orde niet alwetend, noch onfeilbaar zijn, Wij hopen dan ook, dat u zelfstandig na zult denken over wat door ons gebracht wordt. Vandaag zullen wij dan verder gaan met het onderwerp dat wij reeds de vorige maal enigszins hebben aangesneden, n.l. een verhandeling over: denken en denkgewoonten.

Denken is, vrienden, niet slechts zoals men denkt een soort automatisch proces. Integendeel. Het is een van de belangrijkste dingen die er binnen het menselijke leven kunnen bestaan. Wat meer is, de vraag van al of niet juist denken kan in uw leven beslissend zijn voor de wijze waarop u zult leven en op uw pad geluk of ongeluk zult vinden. Daarvan is afhankelijk of u in het leven al rust en vrede zult vinden of in een voortdurende gejaagdheid verder zult moeten gaan. Nu is het betrekkelijk eenvoudig verschillende denkfouten aan te geven, maar het is o zo moeilijk om ze te verbeteren. Ik stel mij dan ook voor u op deze avond een klein betoog te geven over denken in de juiste vorm.

Denken in de juiste vorm, dat – u moet zich dit goed realiseren - meer omvat dan uw wereld alleen. Meer omvat dan alleen maar stoffelijke bezigheden of problemen van meer esoterische aard. Denken is een kosmisch bevatten, dit betekent, dat de mens met zijn stoffelijke denkgewoonten plus zijn geestelijke kwaliteiten, die berusten in de verschillende geestelijke voertuigen, in staat is om uit zichzelf al in stoffelijke vorm een zeker begrip te verwerven van kosmische waarden. Ongetwijfeld zal een ieder van u zichzelf zeggen: kon ik dat maar. Om dit alles duidelijk te maken, moet ik nu gaan beginnen met een heel oud verhaal. Uiteindelijk ligt de geschiedenis van het menselijk denken al zo ver in het verleden vast, dat het schuil gaat achter legenden.

Dit eerste voorbeeld ligt in de tijd, dat de wit-magiërs van Atlantis zich bewust werden van de kracht van de gedachten. Vanuit dit tijdstip gerekend, is dit al ruim 80.000 jaren geleden, toen al begon de mensheid op deze wereld met een systematisch en weloverlegd gebruik van het denken. Het denken was toen voortdurend al gericht op het erkennen van kosmische waarden. Daarom allereerst een paar punten uit een betoog van deze tijd: het denken is een realisatie van bestaande waarden. Zo zal degene, die tracht goed en zuiver te denken niet slechts zijn gedachtereeksen volgen, maar ook weten, hoe aan zijn gedachten het zwijgen op te leggen, opdat in de eerste plaats de indruk zuiver wordt verworven. Deze kan dan de aanleiding zijn tot de goede en zuivere gedachte. Dit klinkt nu wel heel eenvoudig, maar er zit heel wat in en eraan vast. U denkt de hele dag. U denkt aan de groentenboer en de melkboer, u denkt aan de kapper, aan een rekening die betaald moet worden en aan een vordering, die u nog moet innen. U denkt aan de radio en aan de krant, aan het weer, misschien ook een enkele keer aan God en aan de geheimen die schuil gaan in de oneindigheid. De ene gedachte jaagt de andere voort. U zit vol met gedachten, maar het zijn allemaal gedachten, die zijn opgesloten in een reeds vastliggend beeld. U denkt misschien zo: dit is de juiste methode, je moet immers alles overdenken. Maar ik garandeer u, dat dit niet de juiste methode is.

U ziet iemand en u denkt of kijkt u dan eerst eens en denkt u daarna? Neen. De impulsen komen bijna gelijktijdig. U ziet en uit het zien wordt gelijk reeds de gedachte geboren, die tevens een oordeel inhoudt, dat gebaseerd is op alle oude ervaringen. Elke zintuigelijke realisatie is voor u alleen de voortzetting van een gewoonte, die in u leeft en u met uw denken beheerst. Zo kun je niet zuiver denken. Je moet leren een ogenblik alle gedachten stil te zetten. Stel, je hebt een probleem, onverschillig welk. Of het nu een rekening is, die dadelijk komt of de vraag, of de mens in een hiernamaals voortbestaat. Het geeft niet welk probleem u stelt, u moet zich die vraag zelf stellen en durf dan de gedachten verder eens stop te zetten.

Wanneer de menselijke geest, het brein en alle geestelijke voertuigen deze gedachte hebben opgenomen en het probleem voor zichzelf hebben vastgelegd, dan is het tijd om te zwijgen. Gaan de gedachten dan steeds verder voort, dan rolt het karretje van de denkbeelden de

helling van de rede af en kom je uiteindelijk nergens terecht. Je blijft vastzitten in je eigen denkbeelden. Je vindt dan niets nieuws, geen impuls tot nieuwe bewustwording, tot hernieuwde realisatie, geen oplossing van het probleem.

Ik geloof, dat u al begrijpt waar ik heen wil. Hier werd in feite gezegd: indien u zich bewust wilt worden van God of van de waarheid over onverschillig wat, neem dan een probleem, formuleer het en durf het daarna rustig opzij te zetten. Ga niet verder doordenken. Dan denk je toch altijd door maar weer hetzelfde. Je komt uit deze kringloop van de gedachten op die manier niet los. Dit hebben deze oude magiërs al geweten. Zet het denken even stop. Durf te wachten tot er een echo uit de oneindigheid komt die je een antwoord geeft. De uitdrukking "echo uit de oneindigheid" vraagt weer een aanvullend citaat. Het is van iets latere datum en behoort tot de magie van een kaste, die in die dagen leefde aan de Ierse kust.

Wanneer de gedachte is gesteld, wordt daardoor een kracht in de kosmos gewekt. De kracht in de kosmos gewekt, streeft daar, zoals alle krachten, naar een evenwicht en een aanvulling.

Indien ik dus vanuit mijzelf een vraag of wens stel in het kosmische weten, zo zal de kosmos aanvullen, wat mij ontbreekt om juist te oordelen. In de rust waarmee ik deze aanvulling afwacht, bereik ik het vermogen dan het geheel te accepteren, zodat ik verrijkt wordt door de vraag, die ik mijzelf stelde.

Esoterie, vrienden. Maar praktische esoterie. Rationeel denken op hoog peil is uiteindelijk een denken met het doel om door de gedachten iets te realiseren of op te lossen. Niet om zo maar eens even de dingen te overwegen. Dat is nooit rationeel, neen.

De oplossing van een probleem, de benadering van een nieuw concept, een vergroting van je bewustzijn van de wereld, dat is het doel van het werkelijke denken. Daarom, juist daarom moet je leren jezelf niet alleen maar te beschouwen als iets dat afgesloten is van het Al, iets wat met de eigen gedachten verder voort kan draven. Zó te denken kan nooit rationeel zijn. Dat kan nooit de juiste verhoudingen in zich dragen. Je bent immers niet in staat om binnen jezelf de wereld, laat staan de kosmos geheel te omvatten. Maar zo u al de kosmos niet kunt omvatten, de kosmos omvat u wel. U bent er deel van. Omdat u deel bent van deze kosmos, kunt u opgaan daarin en de voor u bestemde waarden uit die kosmos voor uzelf verkrijgen. Dan eerst kunnen de juiste verhoudingen in het denken worden uitgedrukt. Beschouw dus het (denken) niet meer als alleen maar een "Ik-realisatie", een "hier-sta-ik-en-en-hier-ben-ik". Beschouw het als een bewust uitwisselen van waarden van het deel van een geheel met het geheel. Ik ben nu eenmaal beperkt. Maar ik ben deel van de kosmos. Als deel kan ik in harmonie zijn met het geheel. Het geheel is sterker en machtiger dan ik. Het geheel zal er steeds weer naar streven om met mij harmonisch te zijn. Als ik dit aanvaard, zal alle kracht van het geheel in mij als deel daarvan mee geuit worden. Daarom is rationeel denken in de eerste plaats een je over durven geven aan de kosmos.

De vorige keer heeft mijn vriend u in zeer bezadigde termen gezegd hoe je eigenlijk moet denken: scherp, analytisch, niets zonder meer aannemende voor wat het schijnt. Dit is noodzakelijk. Wij kunnen nu eenmaal niet naar de kosmos gaan met een vaag probleem; dan moet ook het antwoord immers te vaag blijven. In de wijsheid van de Essenen staat te lezen:

"Hij, die bidt tot zijn God of denkt over de Oneindigheid, wees bezorgd over de zuiverheid van zijn gedachten". Dat ze scherp geformuleerd en duidelijk door het "Ik" geleid zijn. Dat men ze ontdoet van elke bijkomstigheid, want eerst zo wordt gebed en overpeinzing tot een openbaring des Heren en een verlichting in de harten van de mensen.

Hier is het antwoord, dat gegeven kan worden op elke vraag. Ieder van u heeft wel een probleem, waarvan hij - of zij - zegt, ik kom er niet uit. Daar ligt het antwoord. Realiseer je zuiver je probleem. Leg het voor aan die grote wereld, waarvan wij deel zijn. Heb dan ook het geduld op een antwoord te wachten.

Eigenlijk is het eenvoudig, maar het is nu eenmaal zo moeilijk om met bestaande denkgewoonten te (door)breken. Voorbeeld: u zit te denken, "wanneer ik naar huis ga, zou ik per slot van rekening wel eens zus of zo kunnen doen... ". Is dit zuiver denken? Is dit zelfs maar verantwoord? Neen. Je moet je af gaan vragen, "waarom dit of dat?". Het probleem wordt dan uit het denken geboren. Zal ik dit doen of dat? Ik kan dat niet besluiten in overeenstemming met heel mijn wereld. Want mijn wereld strekt zich uit over veel groter gebieden dan waarvan ik mij bewust ben. Ik denk alleen in mijn kleine wereld. Maar de grote wereld, de kosmos, houdt in zijn antwoord niet alleen rekening met de kleine belangen van heden, maar toont u de juiste weg, die voor morgen en overmorgen geldt, ja, voor 100 jaren verder. Dan kom je in harmonie met het Al.

De eerste Christenen hebben het ook zo gedaan. Zij zeiden:

"God zoekt de mens. God leeft in alle dingen."

Daarom streefden zij naar een volledige geestelijke eenheid met anderen. Daarbij gaven zij zich over aan de Wil van de Schepper. Zij zeiden:

"De Schepper is geuit in alle dingen. Overal is Hij aanwezig, overal uit Hij Zijn Wetten. Wij moeten ons aan God overgeven, omdat Hij de Kracht is, Die ons binnen het geheel, waartoe wij behoren, steeds op de juiste plaats tracht te stellen. Zijn wij op de juiste plaats, dan zullen wij gelukkig zijn, omdat wij dan behoren tot het Koninkrijk Gods".

Dat is een juiste stelling. Want wanneer wij in harmonie zijn met God, zullen wij ook in harmonie zijn met al het andere. De inhoud van het rationeel denken is voor 99 % het verwerken van de inspiratieve waarden, die je in jezelf verkrijgt, wanneer je je probleem voor jezelf zuiver hebt leren formuleren. Het antwoord, wat je krijgt, is zeker niet altijd het meest aangename, het meest vleierende, maar het is een juist antwoord. Het is waar van A tot Z, het houdt geen rekening met uw kleine gevoeligheden, maar het toont u de juiste weg van heden en morgen, het leidt u tot harmonie met de kosmos. Het einde is de volledige eenheid met de Schepper.

Wij moeten ons echter eerst leren realiseren, dat wij niet de belangrijke personen zijn in de Schepping. Alleen daarin belangrijk is de Schepper. Deze Schepper is de Kracht, Die steeds weer, in alle werelden, sferen en tijden tracht ons ook met ons eigen bewustzijn op de juiste plaats te stellen. Dat is ook de plaats, waarop wij gelukkig zullen zijn, omdat wij dan eerst bewust tot het Al kunnen behoren. De juiste methode van leven is dus u te baseren op de waarden, die men uit de kosmos ontvangt. Maar dit kunt u alleen doen, nadat u voor uzelf juist uw eigen problemen en wensen hebt vastgelegd. Men moet er zich echter van bewust blijven: hoe ik ook leef, er zijn wetten, die mij regeren. Deze wetten dan tonen je het pad, dat je moet gaan. Een moeilijk pad vaak, maar een pad, dat je nu eenmaal zult moeten gaan.

Wanneer wij alleen maar over die dingen wéten, vrienden, wanneer je jezelf alleen maar volpompt met wetenschap, zodat je op de duur als een opgeblazen kikker tegenover de wereld staat, zoals sommige mensen doen, gaat het verkeerd. Dan gaat het je als sommige verwaande mensen: "Ik heb uitgevonden", zo zeggen zij, "ik heb bewezen en geconstateerd, dat God niet in Zijn hemel woont, want ik vind hem nergens". Egomannen worden het. Hun wetenschap is tot onwetendheid geworden. En waarom? Zij hebben niet de juiste methode van denken gebruikt. Het juiste denken, dat begint met de wet te erkennen. Het denken, dat het weten betreffende die wetten niet mag gebruiken om het "Ik" af te zonderen van het Goddelijke Wezen, maar integendeel een voortdurend streven inhoudt om de eenheid te erkennen.

Nu neem ik graag aan, dat u, vrienden, niet allen gelijkelijk wetenschappelijk bent aangelegd. In ieder geval kunt u als mens moeilijk wetenschappelijk universeel zijn. Je kunt een goed technicus en een slecht filosoof zijn, of een goed filosoof en een heel slechte technicus. Je kunt misschien heel veel afweten van de handel, maar bijna niets van atoomchemie. Om echter een waar wetenschapsmens te zijn, zou je echter de grondbeginselen en de mogelijkheden van al deze takken en meer moeten omvamen. Maar gelukkig is een dergelijk weten voor een bewustwording niet noodzakelijk. Wetenschap op de aarde is hoogstens een hulpmiddel.

Onze wetenschap is het weten omtrent God en de Wet. Om de Goddelijke Wet te leren kennen, hoeven wij niet eens naar een leraar te gaan. Wij vragen alleen maar eerlijk aan onszelf, hoe is het. Men spreekt van het geweten, maar dat is maar een naam. Ontdaan van alle stoffelijke gewoonten kun je het beter noemen: de kosmische wetten, uitgedrukt in het wezen van de mens. U draagt de wetten van de kosmos bij u. Wanneer u die leert te erkennen, dan hebt u een weten, wat u voert tot de juiste weg. Tot Tao, het pad. Wat is het pad? Heel eenvoudig, het is het bewustzijn, dat het u mogelijk maakt steeds dichterbij te komen tot een innerlijke volmaaktheid. Het pad drukt de orde uit, die in het Al bestaat.

Ons rationeel denken mag nooit gebaseerd zijn op het toeval. Zeker, er bestaat een vrije wil, maar daardoor is nog niets aan het toeval overgelaten. Want doen wij dit uit vrije wil, dan gebeurt er zeker dat. In welke vorm u het zult ervaren, is persoonlijk, is een tweede. Maar gebeuren doet het. Alles gebeurt krachtens een wet, is een uiting van het kosmische weten. De verstandige mens zal zich dus niet richten op een weten "pour soi" alleen. Het weten, dat wij kennen, is een feitelijke waan. Het is een wegwijzer, die je toont, hoe je volgens het pad je bewustwording door kunt maken. Nu komt het eigenaardige. Een mens die zo rationeel mogelijk denkt, dus in voortdurend contact met de kosmos, leert de wetten in zijn eigen wezen steeds zuiverder erkennen. Hij komt hierdoor steeds meer tot een groot weten, dat niet van buiten uit tot hem komt, maar wat in hem opkomt en vanuit hem in de wereld zal gaan. Het grote verschil tussen

het z.g. denken, dat alleen maar een veruiterlijking zoekt en alleen van buiten uit de waarde benadert en het rationele denken is juist hierin gelegen.

Het rationele denken, dat enerzijds de wereld met al zijn waarden aanvaardt als een beleven, maar gelijktijdig in zich de grote Goddelijke Waarheid aanvaardt, dat de mens ertoe brengt om dat, wat de wereld buiten hem onbegrijpelijk heeft gemaakt, in zich neer te leggen, te doen uitgaan naar het Al om vandaar als een voelbare waarheid terug te komen. De juiste vorm van wetenschap is zoeken en erkennen van de waarheid. De waarheid is voor ons, die deze willen gaan, steeds de vrucht van het rationele denken. Daarom zou ik zeggen, probeer vooral je denken steeds zo zuiver, zo helder en scherp mogelijk te maken. Het is het machtigste wapen wat je bezit bij je strijd om bewustwording. Het is de grootste kracht, die u werd gegeven. De kracht, die u kan verheffen boven al het andere in uw wereld en u verheffen kan boven vele werelden en sferen, die op het ogenblik qua vermogen nog uw meerdere zijn. Maar door uw verworven bewustzijn zult u zo dadelijk ook daar een meester kunnen zijn. Het is aan uzelf dit verder te ontplooien.

Een volgende keer, indien mij er althans de gelegenheid niet toe ontbreekt, zullen mijn collega en ik nog gaarne iets verder met u spreken over het denken. Er zijn daaraan nog meer facetten, die wij nog niet hebben kunnen belichten. Voor vandaag echter geef ik het woord aan de volgende spreker, tenzij er vragen zijn.

Vraag: Wordt concreet denken beschouwd als 5 zintuigelijk (m.b.t. de 5 zintuigen? Red.)denken en abstrakt denken als meer (dan?)zintuigelijk denken?

Antwoord: Het z.g. concrete denken is een samenspel van zintuigelijke waarden, de stoffelijk vaststelbare waarden dus en de innerlijke waardering, die voor deze waarden in het "Ik" en bij het grootste gedeelte van de massa bestaat. Het abstracte denken ontkent de belangrijkheid van de vormen en komt uit het zuiver en niet vormgebonden denken tot een concretisering van bepaalde denkbeelden, die dan weer aantoonbaar en toepasselijk zijn in de stof. U zult dan ook bemerkt hebben, dat wij geen van deze beide woorden gebruikt hebben en daarvoor in de plaats spraken over het rationele denken. Hiermede gaven wij aan de maximale prestatie, die door het denkvermogen kan worden bereikt en naast andere waarden ook deze beide waarderingen van een deel van het denken dus inhoudt.

Ik wens u een goedenavond.

WAAR GELOVEN

Goedenavond vrienden,

Wat zal vandaag uw eigen onderwerp zijn?

Reactie: Een waar geloof heeft geen verdediging nodig. Waar geloven is "zijn".

Een waar geloof heeft geen verdediging nodig, is een zwakke uitdrukking. Een waar geloof duldt geen verdediging. Op het ogenblik dat u gaat verdedigen dat de maan een gewoon hemellichaam is en geen zwevende groene kaas, gaat u voor uzelf naar argumenten zoeken. Dit kan twijfel wekken. Wie een geloof verdedigt, zal steeds met tegenargumenten worden geconfronteerd. Hierop kan hij niet redelijk in gaan, omdat geloof niet bewijsbaar is. Wanneer die argumenten nu maar veelvuldig genoeg zijn, zal onbewust vaak daarvan iets blijven hangen. Hierdoor strijdt men om te blijven geloven. Veelal zal hierdoor het geloof aan waarde verminderen.

Nu wil de uitdrukking "een waar geloof" niet zeggen, dat wat men gelooft, op zichzelf waar is. Het wil alleen aanduiden, dat men waar en dus oprecht is in zijn geloof. Geloof is niet bewijsbaar. Je kunt het soms benaderen. Je kunt het misschien aannemelijk maken; toch kun je niet bewijzen, dat ook maar iets precies zó is, als in uw geloof wordt gezegd. Dit betekent een zekere willekeur in alle argumenten hierover. Persoonlijk zie ik evenveel kans om hier elk geloof aanvaardbaar af te breken, als om het aanvaardbaar op te bouwen. Dit is geen kwestie van argumenten, maar alleen van benadering en standpunt. Ik kan op grond van wetenschappelijk vastgestelde punten een aanval gaan doen met bewijsmateriaal op praktisch elk geloof, althans delen ervan. Er is geen enkel geloof, het geloof dat men hier heeft niet uitgezonderd, dat geheel te rechtvaardigen is volgens wetenschap en omstandigheden.

U zult dus wel begrijpen, dat je zeker nooit in de eerst plaats een geloof moet gaan verdedigen. Het enige, wat werkelijk verdedigbaar is, is het recht te geloven wat je gelooft. Er wordt gezegd:

geloven is zijn. Neen. Geloven is zijn, betekent een verwerkelijking, een bestaan. Je zoudt dan dus ook werkelijk rijk moeten zijn. Dat is zeker niet zo. Je zoudt kunnen geloven, dat je Minister van Financiën bent. Volgens deze zin moet je het zijn. In feite zal je eerder geestesziek zijn in een dergelijk geval. Je kunt geloven, dat je het mannetje in de maan bent en in het luchtledige leeft. Maar ook dat is onzin. Geloven is dus geen "zijn" in deze zin. Om enig houvast te krijgen moeten wij dus eerst eens het begrip "zijn" gaan omschrijven.

Mijn geloof is mijn houvast in de wereld. Ik weet, dat er meer is dan het oog ziet en het oor waarneemt. Ik voel mij deel van iets groters, maar ik weet niet wat. Nu neem ik aan, dat bepaalde punten waar zijn. Dan heb ik iets gevonden, waardoor mijn eigen levenshouding sterk zal worden bepaald. Mijn eigen denken en handelen zal, indien mijn geloof een waar geloof is, geheel vallen binnen de grenzen, die mijn geloof mij daarvoor stelt. De gevolgen hiervan zijn duidelijk. Eigenlijk zou iemand, die werkelijk gelooft, eenvoudig elk ander geloof en elk argument voor een ander geloof naast zich neer moeten leggen. Er zijn dan ook wel godsdiensten, die dit doen. Wanneer wij bv. te maken met de Joodse godsdienst, dan vinden wij in de leringen een uitdrukkelijk vermaning, dat zegt: onderzoek niet te veel, opdat je de waarheid niet zou verliezen. De Hindoe zegt: de waarheid is de zaak van de kaste, die daarvoor door God is geschapen. Wat zij zeggen zal dan ook waar zijn voor alle anderen.

Nu is geloven niets anders dan een eenzijdig benaderen van het Goddelijke. Nu kunnen wij wel over het al of niet aanvaardbare van die eenzijdigheid gaan spreken, maar dat neemt niet weg dat ook dit eenzijdig geloof voor een mens een vorm van harmonie, van eenheid met God kan betekenen. Het geloof, in wezen waar of niet, is een band geworden tussen de mens, die zich eindig voelt, en de Oneindigheid, waar hij werkelijk een deel van uitmaakt. Dan is voor hem geloof niet het zijn zelf. Het is wel voor hem de persoonlijke omschrijving van het zijn. Het is zijn vorm van leven en denken. Neem je zo iemand zijn geloof weg, dan zal hij ofwel een zware strijd door moeten maken, dan wel eenvoudig tot een onredelijk, vaak moreel vervallen mens worden. Om een voorbeeld daarvan te geven moet u maar eens kijken naar de tijd van M. A. de Ruyter. Toen waren er afvallige Christenen die zich aan de hoven van de zeerovervorsten aan de Middellandse Zee vestigden. Maar deze mensen hadden hun geloof verlaten.

Zij waren slechts Muzelman in naam, maar waren ook geen Christenen meer. Geslingerd tussen hun innerlijke gedachten en de omstandigheden van hun niet begrepen leven werden zij tot de meest barbaarse mensen die er maar bestonden. Je kon beter in handen van een doodgewone als Moslim geboren en getogen Rais Arab. hoogwaardigheidsbekleeder; Red.) vallen dan in de handen van een grote heer, die uiteindelijk een renegaat was, een afvallige dus. Deze mensen waren met hun geloof ook de maatstaven in zich kwijt geraakt. De gevolgen zullen natuurlijk niet zo ernstig zijn, wanneer het waar geloven een verandering van inhoud ondergaat. Want dan blijft het houvast er wel. Alleen het bewustzijn, waarin dit houvast voor jezelf tot nu toe werd uitgedrukt, zal dan veranderen.

Voorbeeld: je begint in een polsstok te klimmen; kom je aan het einde, dan zie je een touw, dat daarnaast hangende een verder klimmen mogelijk maakt. Toch is dat heel iets anders. Maar in dat touw kun je verder omhoog klimmen; het is ook een houvast, maar van andere aard. Menig geloof is niet veel meer - houdt mij ten goede - dan een soort van geestelijke polsstok. Je hebt er mee willen springen van de ene wereld naar de andere. Je bent in de modder blijven steken. Het enige, wat je nu nog kunt doen is klimmen om geen natte voeten te halen. Je hoopt, dat een ander je dan wel verder zal helpen, een verlosser dus.

Je moet je aan dat geloof dan maar vast blijven klampen, omdat je een verwezenlijking van wat je gelooft in je eigen wereld niet ziet. Een vervulling van die beloften kun je niet bereiken. Daar ben je niet sterk genoeg voor. Je grijpt dan naar de bovenzintuigelijke waarden om zo tenminste iets te kunnen vinden wat je vrede geeft. Op een gegeven ogenblik blijkt je, dat dat geloof op de weg omhoog maar zóver gaat en niet verder. Daar sta je dan. Dan ga je je natuurlijk afvragen: is er dan geen andere weg? Zo zal menigeen van een eenvoudig kinderlijk geloven komen tot een esoterische geloofsaanvaarding. Vandaar kom je dan tot een esoterische beleving.

Voorbeeld verder: je zou kunnen zeggen, dat er boven het touw dan een soort helicopter hangt, waaraan je je vast kunt klampen. Daarmee kun je dan veel verder omhoog komen. Maar als je niet uitkijkt, kun je dan ook lelijke smakken maken. In dergelijke gevallen blijft het geloof altijd wel aanwezig, maar het wijzigt sterk zijn vorm. Een waarde moet echter steeds in het geloof bevat zijn, onverschillig of je zoekt naar de hoogste esoterische waarden of grijpt naar de meest laag bij de grondse legendarische verhaaltjes; het moet eerlijk en oprecht zijn. Met een geloof,

dat niet helemaal oprecht is, kun je niets beginnen. Wil je "zijn" zo vertalen, dan geloof ik, dat wij het met dat citaat dus wel enigszins eens kunnen zijn.

In de eerste plaats geldt natuurlijk: een waar geloof vraagt geen verdediging. Wat voor mij waar is en ik niet bewijzen kan, houd ik, als ik verstandig ben, voor mijzelf. Valt een ander het aan, dan denk je hoogstens: nu ja, je weet niet beter... . Pas wanneer je twijfelt, ga je het geloof aan anderen verkondigen om een bevestiging te krijgen en het verdedigen. Maar dan wordt het toch wel gevaarlijk. Of je moet in het geloof zelf nieuwe waarden weten te ontdekken - dat bestaat in menig geloof, daar ga je a.h.w. trapje na trapje omhoog -, of je moet iets anders vinden, dat voor jou dezelfde waarden en betekenis krijgt en waar je je dan ook weer aan vast kunt houden.

Een van het geloof losgeslagen mens wordt meestal een mens die niet meer weet, wat met het leven te doen. En wanneer je niet meer weet, wat je met je leven moet doen, dan ben je meer stoffelijk ingesteld. Wat ben je dan meer dan de kater, die zo dadelijk zijn verlangen en vechtlust zit uit te joelen tegen de maan? De mens is dan niets anders dan een roofdier, dat zoekt of er nog ergens iets te halen of wat bloed te stropen is. Je valt terug tot het dierlijke. Het is alleen het geloof, onverschillig op welke basis, dat je daarboven verheft. Je geloof mag je dus nooit kwijt raken.

Denk je in een geloof niet meer verder te kunnen, zoek dan eerst daarin met alle kracht. Lukt dat niet, houd je er nog even aan vast. Van je eigen geloof uitgaande ontdek je dan, dat daaronder verborgen weer een nieuwe mogelijkheid ligt tot waar geloof, ook al past het niet meer in de termen van je oude belijdenis. Een geloof, een vergeestelijkt ideaal heb je nodig om als mens waardig en bewust te kunnen leven, om zo dadelijk als geest verder te kunnen streven naar iets beters. Dat houdt ook in, dat je wel altijd je mening mag zeggen over het geloof van een ander, maar dat je nooit moet verwachten, dat zij daarop een bevattelijk en redelijk antwoord zullen geven. Je mag ook niet verwachten, dat een aanval op een geloof enig nut heeft buiten een vaststellen van je eigen standpunt. Je kunt verder hoogstens anderen kwetsen. Daarom moet je m.i. daarmee altijd maar heel voorzichtig zijn. Wat voor u een goedkope leugen lijkt, kan voor een ander de basis en inhoud van zijn hele leven zijn. Die grondslag mag je maar niet zo zonder meer er onderuit proberen te halen. Ook al valt die ander daar door geestelijk of moreel te pletter, er is daarvoor dan maar één werkelijk verantwoordelijke: Jij.

Verder zit hier nog het volgende punt aan vast. Wanneer je een gelovige moet helpen, omdat hij geestelijk vast loopt, probeer dan nooit hem meteen iets anders te geven. Probeer hem eerst een beter inzicht te geven in zijn eigen geloof. Misschien dat hij dan in dat geloof zo veel verder kan komen, dat hij inziet, dat er andere wegen zijn die voor hem een grotere mogelijkheid of een grotere steun kunnen zijn.

Meer kan ik, meen ik, hier eigenlijk niet over zeggen. Wanneer iedereen hierover zwijgt, zal ik ook er verder het zwijgen maar aan toe doen.

Goedenavond.

VRAGENRUBRIEK

Goedenavond vrienden,

Ik heb een vraag aan u: hoe word ik zo snel herkend, als ik het niet ben?

Persoonlijke vragen mag ik niet beantwoorden.

Vraag: Heeft iedere mens een geleidegeest en werkt deze altijd ten goede?

Antwoord: Je kunt zeggen, dat praktisch iedere mens een geleidegeest heeft. De geleidegeest is een geest, die zich bezig houdt met uw wel en wee. Menige geest helpt iemand op aarde alleen al om daardoor de eigen bewustwording te vergroten, dus ook zonder dat er eerst een bijzondere band van liefde, verplichting enz. bestaan heeft. Zoals geesten uit het Licht gaarne voor zich het Licht op aarde uit willen dragen om zo zelf meer Licht te verwerven, zo zijn er ook wel geesten uit het duister, die door u te beïnvloeden, een kans kunnen krijgen voor een ogenblik uit hun monotone ellende te komen. Voor veel mensen zal dan ook gelden, dat zij twee geleidegeesten hebben gedurende enige tijd. Een meer permanente geleider, die tracht hen ten goede te leiden en een ander, die vaker wisselt en minder geregeld beïnvloedt. Die laatste probeert je dan zo gemeen te krijgen, dat hij er lol aan heeft.

Antwoord dus: haast iedereen heeft een geleidegeest, ook al is dit geen wet of noodzaak. Het is mogelijk, dat er zich in uw buurt geesten bevinden, die zullen trachten u te verleiden. Zij kunnen soms gedurende enige tijd als een soort demonische geleidegeest optreden.

Vraag: Beschermt de goede geleidegeest je dan niet tegen de demonische?

Antwoord: Dat zou hij graag doen. Maar er zijn veel mensen, die eigenlijk dat demonische zelf ook wel leuk vinden. Een geleidegeest mag u helpen om een hoger bewustzijn te bereiken. Maar hij mag u niet beschermen tegen de daden, die u zelf geheel vrijwillig stelt en de gevolgen daarvan. Dat is dan ook meestal wel het zere punt.

Vraag: Hoe kiest een geleidegeest degene uit, die hij geleidt?

Antwoord: Hebt u vroeger wel eens zo'n beurs gezien, waar men dienstboden huurde? Zo gaat het ongeveer met de mensen en geesten ook. De geest ziet een groep, die binnen zijn bereik ligt. Hij zoekt daar dan degene uit, die nog geen leider heeft en waarvoor hij meent het meeste goed te kunnen doen. De geest doet dit geheel vrijwillig. Lang voor een stoffelijk leven ten einde is, zal een dergelijke geest misschien zeggen: hier kan ik niet veel meer doen. Ik zal zien, of ik iemand kan krijgen, die beter is. Lukt dat, dan wisselt dus de geleidegeest.

Vraag: Wanneer komt hij erbij?

Antwoord: Wanneer de behoefte daaraan bestaat en de mogelijkheid er is. Soms gebeurt dit al, wanneer het kind eerst een maand oud is. Maar het kan ook wel zijn, dat je het zonder moet doen, tot je 10e, 12e of 20e jaar. Dat ligt aan je ontwikkeling en de omstandigheden. Dit is dus niet definitief te bepalen.

Vraag: Kun je niet door gebed vragen om hulp van een bepaalde persoon?

Antwoord: Wanneer je vraagt om een bepaalde persoon, dan wordt het lastig. Wanneer je God om hulp vraagt, dan wekt zo'n gebed - mits oprecht - een echo in alle Lichte Sferen. Zo trek je dus vanzelf krachten aan, die de Goddelijke Wens, een ieder de gelegenheid te geven tot een volle verantwoording en vereniging met Hem te helpen vervullen. Ga je vragen om een bepaald iemand, dan is dat vaak dom. Wanneer je om een bepaalde persoon vraagt, weet je in de eerste plaats niet, of die misschien al ergens een taak heeft, of zo iemand wel in staat is je te helpen, doordat je dan zelf probeert de zaak te bepalen, zonder precies te weten, waarover het eigenlijk gaat, krijg je juist dan vaak nul op het rekest, terwijl dit in feite niet nodig is.

Vraag: Bepaalt God dan, wie je geleidegeest zal zijn?

Antwoord: Die gedachte gaat weer wat ver. God laat alle individuen een zekere vrijheid. Vrije wil. M.a.w., God scheidt de mogelijkheden. Hij weet ongetwijfeld wie de geleidegeest van wie zal zijn. Maar Hij legt dit niet onontkoombaar vast. Hij weet wel, maar dwingt niet. Hij laat ons de taak om in een vrije bewustwording tot Hem te komen, waar Hij in Zijn grote Wijsheid waarschijnlijk heeft besloten, dat dit de juiste manier is om ons bewust tot Hem te doen komen en op te doen gaan in Zijn Wezen, zodat wij geheel deel hebben aan Zijn Schepping, Zijn Wezen en Zijn Persoonlijkheid. Verder durf ik niet over God te praten. Er is voor mij een troost; de mensen, die het verst van God afstaan, weten er het meest van, teminste, volgens hun eigen zeggen. Hoe meer je in de Lichte Sferen komt, hoe minder je begrijpt van het raadsel God, maar hoe zuiverder je het aanvoelt.

Vraag: De sferen, waaruit de geleidegeesten komen, zullen wel heel verschillend zijn?

Antwoord: Ja, maar de meesten komen uit de vormsferen en de lagere graden in de sferen van..., wij noemen het werelden van geluid en licht. Dat zijn dus wezens, die nog leven in de lagere trillingstoestanden en eerst zopas de werelden van vormbewustzijn verlaten hebben. Wat daarboven ligt is zó sterk en krachtig, dat het meestal hier op aarde niets meer kan betekenen. Voorbeeld, je bent ziek. De dokter zegt je, neem een grein arsenicum. Een normale geleidegeest heeft voor jou juist het greintje geestelijke kracht, dat je nodig hebt om tot een hoger bewustzijn te komen. Maar als de patiënt nu eens een half pond arsenicum op gaat eten, dan wordt het buikpijn en erger. Zo zou het de mens vergaan, die zonder daarvoor bewust genoeg te zijn, beïnvloed zou worden door een te hoge geest. Men zou de vele kracht die deze geeft niet kunnen verdragen. Er bestaat dus een directe samenhang tussen de sfeer van de geleidegeest en het bewustzijn van degene die geleid wordt.

Vraag: Is een geleidegeest dan altijd bij je? Heeft die geen andere bezigheden?

Antwoord: Natuurlijk hebben die ook andere bezigheden. Maar je werkelijke geleidegeest is op je afgesteld. Hij is een soort van geestelijk kindermisje. Dat doet misschien ook wel eens de was, maar als de kinderen schreeuwen gaan de de kinderen voor.

Vraag: Is een geleidegeest niet vaak een familielid of iemand die je geholpen hebt?

Antwoord: Ja, maar alleen wanneer zo iemand eerst een geestelijk bewustzijn bereikt heeft, dat het mogelijk maakt als geleidegeest te fungeren. Tot op zekere hoogte is het een kwestie van gelijke trillingen. Maar alleen tot op zekere hoogte. Die trillingen alleen zijn niet voldoende. Beneden moet er bovendien de wens zijn geholpen te worden, leiding te ontvangen. Aan de andere kant moet er een wens zijn om leiding te geven. Wanneer het verlangen naar leiding hier zwak is, maar aan de andere kant het verlangen juist die persoon te leiden sterk is, dan komt men ook bij elkaar. Het kan ook omgekeerd zijn. De sterkte van het verlangen brengt dan beiden steeds bij elkaar en maakt van leider en geleide een homogene eenheid. Iemand, die niet naar een geleidegeest verlangt, heeft dus minder kans dan iemand, die dit wel doet. Maar men hoeft zelfs niet naar een geleidegeest te verlangen. Het is al voldoende als je naar geestelijke hulp of leiding verlangt. Er zijn natuurlijk wel mensen, die zo eigenwijs zijn, dat zij van niemand hulp aan willen nemen en dus ook alle steun weigeren of verwerpen. Maar dat zijn er maar weinig. Vaak zul je zien, dat degenen, die uiterlijk het sterkst lijken innerlijk de grootste behoefte hier aan hebben.

Vraag: Is de zogenaamde controlegeest op een seance ook een geleidegeest?

Antwoord: Meestal niet. Het kan wel gebeuren, dat de geleidegeest van het medium meteen optreedt als controle om het medium in zijn ontwikkeling te helpen en bij te staan tegen het kwade. In de meeste gevallen zal een controlegeest eerder een geest zijn, die speciaal door middel van seances - onverschillig van welke aard - zijn wezen op aarde wil uitdrukken. Deze heeft zichzelf dan als machthebber, of sleutelbewaarder aangesteld. Deze draagt er dan zorg voor dat zijn ideeën en gedachten - ook door middel van andere geesten - zo goed mogelijk verwerkelijkt worden.

Laten wij nu gauw van de algemene stilte gebruik maken om van het onderwerp af te stappen, dan ben ik tenminste met de geleidegeesten uitgeleden (klaar: Red.).

Vraag: Wilt u een definitie geven van medelijden en er a.u.b. geen doekjes om winden?

Antwoord: Mede...lijden. Dit betekent, het lijden van een ander delen. Welke reden kan er zijn om mee te lijden met een ander, indien men niet bevreesd is zelf eens soortgelijk lijden te moeten ondergaan? Het is de angst, dat men zelf niet in staat zal zijn dit lijden te doorstaan, men zou dus kunnen zeggen: medelijden is vaak een vorm van voorbarig zelfbeklag.

Verder houdt het ook een beïnvloeding in door omstandigheden van buiten het "Ik", waarbij het voorstellingsvermogen geprikkeld wordt tot er een vereenzelviging optreedt tussen de buiten het "Ik" optredende waarden en de in het "Ik" berustende waarden. Men kan dus zeggen: degene, die mede lijdt met anderen, kan een deel van het lijden in zich ervaren, zonder het ook daadwerkelijk te ondergaan.

Het nut van medelijden: indien je voor lijden vreest in jezelf en je spiegelend aan anderen, het lijden van die anderen voelt als een bedreiging van je eigen rust, zul je trachten het lijden van anderen te voorkomen, of te verminderen, aldus je niet-lijden tegenover de wereld rechtvaardigend en je innerlijke rust verbeterend. Maar medelijden kan alléén nuttig zijn, wanneer het de aanleiding wordt tot het stellen van daden en niet alleen blijft bij woorden.

Volgende punt. Men zegt heel vaak dat medelijden een ondeugd is. Naar mijn mening is het een ondeugd op het ogenblik, dat het niet een onmiddellijk medeleven is en zo (een) verbeteren van de toestand bij anderen mogelijk maakt. Het is dan alleen maar een krachtverspilling, voortvloeiende uit een bewust of onbewust beheerst zijn door angst, waarbij geen werkelijk resultaat voor het "Ik", of voor anderen tot stand komt. Als zodanig is het uit den boze.

Hoe medelijden te gebruiken is?

De bedelaar gebruikt het om zonder meer een beter inkomen te krijgen dan de werkmans. De instanties gebruiken het opwekken van medelijden als een manier om kapitalen te krijgen, die zij niet kunnen krijgen, vanwaar zij zouden moeten komen en niet op een andere manier verantwoord kunnen ververven.

Vraag: Medelijden is dus niet goed? Wij moeten dus geen medelijden hebben?

Antwoord: Neen. Medelijden is dwaasheid. Wie zelf zal lijden samen met anderen, wanneer hij door geen medelijden te hebben en te tonen, maar in te grijpen, dan zo het lijden van anderen

kan verminderen en gelijktijdig zichzelf lijden besparen en een grotere rust verwerven. Medelijden is een zwakte.

Vraag: Medelijden wil toch niet altijd zeggen, dat je ook mede lijdt?

Antwoord: In dat geval gebruik je het woord volkomen verkeerd. Zeg je dan het te hebben dan pleeg je eigenlijk zelfbedrog. Wanneer je bovendien dan niet op grond van je medeleven ingrijpt, ben je ook een bedrieger in de wereld.

Vraag: Maar je kunt medelijden toch niet zonder meer verwerpen?

Antwoord: Ik zal mijn bedoeling in een voorbeeld duidelijk trachten te maken.

Een dokter en een patiënt met pijn. Patiënt: "O, dokter, ik heb zo'n pijn....!" Dokter kijkt patiënt aan en zegt: "Het is toch erg. Het is verschrikkelijk. Het is erg. Ik kan met je meevoelen. Ga maar naar huis, want ik kan er niets aan doen". Dat is, wat menigeen onder medelijden verstaat. De dokter zou beter doen met de patiënt niet te beklagen en hem of te helpen of zonder meer weg te sturen. U moet dus voorzichtig zijn. Als ik mij niet vergis, verwacht u de begrippen medelijden en medeleven.

Opmerking: Erbarmen dan?

Antwoord: Een jezelf en je rechten achterstellen bij de belangen van anderen. Geen medelijden. Dat houdt in, dat je begrijpt, dat een ander minder kan dragen dan jezelf, zodat je zijn lasten helpt dragen en de ander zo minder te dragen geeft dan je zelf draagt. Dat is een voorbeeld van erbarmen. Om overigens nog even iets te omschrijven: medelijden is negatief. Het heeft geen actieve waarde in zich. Medeleven is positief. Dit houdt in: eigen ervaring en levensbereik vergroten, terwijl men tracht in anderen dezelfde vrede en vreugde tot stand te brengen, die je zelf al bezit. Wanneer men medeleven zegt, begrijpt men dit meestal niet, maar ziet alleen als een soort medegevoel, zonder veel verdere gevolgen, en is daarbij de verwarring al vaak evengroot als bij het woord medelijden.

Men heeft mij in de vraag gezegd: wind er geen doekjes om. Ik heb daar rekening mee gehouden. Ik hoop, dat ik niemand gekwetst heb, maar moet nogmaals herhalen: medelijden in de meest gebruikte zin van het woord is negatief, onzinnig, een vergroting van het lijden op de wereld zonder er verder veel aan te doen. Iemand, die zonder medelijden in naasteliefde leeft, zal de lijdenden helpen en van zijn verbondenheid toch spreken, evenals van zijn liefde. Niet, omdat hij door hun lijden lijdt, maar omdat hij hen ziet als deel van zijn wezen en zo, zowel zijn eigen be-wustzijn zal vergroten, als de wereld verbeteren. Dat is mijn standpunt.

Opmerking: Inayat Khan zegt: compassion is de wijze, waarop de hogere zijn liefde uit voor de lagere. In omgekeerde richting is het devotie.

Antwoord: Aardig gezegd en niet zonder inhoud. Maar het is geen concrete denkwijze, die op de mensen van deze wereld toepasselijk is. Een medelijden in de zin van "met ons lijden" is voor de Hogeren niet mogelijk. De Hogeren lijden niet. Compassion staat dan eerder voor meelevens en meevoelens met ons leven, dan voor het woord "medelijden" in de zin, waarin men dit meestal in Nederland gebruikt. Indien u zich de moeite getroost dit na te gaan, zult u zien, dat ik gelijk heb.

Vraag: Is mededogen medelijden?

Antwoord: Meestal gebruikt men het als synoniem. Maar er is toch weer een klein verschil van betekenis, daar mededogen komt van mede gedogen. Het geeft onder meer aan: het toestaan van de onredelijkheid in het lijden van een ander en houdt een uit eigen redelijkheid aanvullen van het gebrek in, waardoor het lijden is ontstaan. Mededogen kan in elke toestand van het "Ik" bestaan, ook dan wanneer er bij het voorwerp geen lijden aanwezig is. Het is alleen dan negatief, wanneer het een zekere neerbuigendheid bij de deelname inhoudt.

Opmerking: Wanneer wij dus uit medelijden iemand helpen, moeten wij het als medevoelens noemen?

Antwoord: Met de verandering van het woord, verandert u de inhoud van het beleven niet. Medeleven lijkt mij beter. In medelijden kan het lijden uit zelfzuchtige redenen voortkomen, zo ik al zei. Daar ligt voor mij het criterium bij het gebruik van dit woord. Wanneer je een kind, dat iets verloren heeft, uit medelijden herstelt (compenseert; Red.), wat het verloren heeft, komt dat dan uit zelfzucht voort? In zekere zin ja. Want het gaat hier niet alleen om het feitelijke gebeuren, maar ook om uw innerlijke toestand. Het verlies en de hopeloosheid, die het kind op dat ogenblik

toont, zijn dingen, die u op dat ogenblik voor uzelf vreest, vooral wanneer u iets dergelijks ervaren hebt. Het is dus iets dat u liever vermijdt. Daarom help je dan vaak.

Opmerking: Ik begrijp het niet. Dat zal wel aan mijn verstand liggen.

Antwoord: Het ligt niet aan uw verstand, maar aan uw denkmethode. Wat onze vriend hier niet begrijpt, is in de eerste plaats mijn definitie van medelijden. Hij zegt: maar ik versta onder dat begrip iets anders. Hij definieert dit begrip echter niet scherp. Onze vriend verwacht bv. het feit dat ik liefdevol het kind iets geef, omdat ik het kind goed wil doen - maar zonder medelijden, want eigenlijk is het wel leuk - met de term "medelijden". Wanneer ik het aardig en wat zielig vind en ik geef het kind bv. geld om schade te vergoeden, dan doe ik dat niet uit medelijden. Hier kan dan wel sprake zijn van medevoelen. Ik begrijp, hoe het kind zich voelt. Maar daarnaast zie ik in de houding van het kind en de beleving iets leuks. Als een soort roerende herinnering, bv. Volgens mijn definitie mag ik dan zeker niet over medelijden spreken. Ik kan ook zoiets doen, omdat ik bv. zelf pas een verlies heb geleden. Dan brengt elk verliezen in mij weer de invloed van van eigen verlies naar voren. Wanneer ik dan geef, doe ik dit om het verlies ook in mijzelf weer te delgen. Dan is er wel sprake van medelijden. Maar mijn handeling is in dit geval in de eerste plaats bewust of onbewust een geruststellen van mijzelf.

Vraag: Dus medelijden is te vervangen door "begrip te hebben voor de toestand, maar je er niet in te verliezen"?

Antwoord: Als ik het auditorium was, dan zou ik hiervoor applaudiseren. Juist.

Opmerking: Maar je kunt toch niet altijd een daad stellen. Lijden is leren. Er zijn dus mogelijkheden (situaties; Red.), waar je juist zou moeten weten niet in te grijpen.

Antwoord: U bekijkt het enigszins uit een verkeerd standpunt, wanneer u zich af gaat vragen: is het voor de ander nodig? Voor die ander is de daad misschien niet noodzakelijk, daar Gods liefde en Kracht zeker niet afhankelijk zijn van het feit, dat wij al of niet een daad stellen, om een lijden op te kunnen heffen dat niet noodzakelijk is. Voor onszelf is het stellen van de daad, dus het positieve handelen noodzakelijk om een uitdrukking te geven aan het bewustzijn dat in ons leeft. Het bewustzijn in ons moet worden geuit, ook waar het ons noopt tot medeleven. Gelijktijdig is het handelen een bestrijden van het lijden, dat door medelijden voor en in ons is gerezen, zij het op een bewust of onderbewust vlak.

Opmerking: Maar wanneer iemand lijdt, moet je ook je handen er af weten te laten. Je weet immers zelden, waarom iemand lijdt?

Antwoord: Waarom iemand lijdt? Altijd omdat zijn eigen instelling tegenover de waarden van dit leven niet harmonisch is met zijn geestelijke behoeften ten opzichte van het leven. Alle lijden komt dus voort uit een onjuiste instelling, een onjuiste houding tegenover het leven. Elk lijden is dus een les, die je tracht te brengen tot een corrigeren van je houding, zodat je wel in harmonie bent met de wereld en het hoogste bewustzijn, dat in je leeft. Heb je dat bereikt, dan ben je gezond, zonder lijden, zonder verdriet, zonder smart en wat (dies) meer zij. Dit is zeker voor een mens bereikbaar, behalve in verschillende hoogtepunten. Het houdt een vergeten van het stoffelijke "Ik" als zodanig in, zodat men leeft in eenheid met stoffelijke en geestelijke krachten. Voor de onbewuste is het doel van het leven het lijden. Zou dit er niet zijn, dan zou je rustig in je eigen wereld op je eigen peil voort kunnen bestaan. Door het lijden is dit niet meer mogelijk, zodat wij trachten onze eigen wereld voortdurend te herscheppen in één-klank met ons eigen wezen. Het feit, dat wij in deze wereld komen, is er in feite al het bewijs voor dat wij op enigerlei wijze onze houding moeten wijzigen. Het leven op deze aarde brengt dus als feitelijk doel mee: het lijden en de werkingen daarvan voor het bewustzijn. Het lijden is de verwerkelijking van het doel: bewustwording.

Vraag: Wat is dan volgens u zelfmedelijden zonder meer?

Antwoord: De grootste stommiteit die er bestaat. Bovendien is zelfmedelijden een verkeerd woord. Zet er maar voor in de plaats: zelfbeklag. Zelfbeklag betekent: jezelf beklagen over omstandigheden waar je ofwel niets tegen hebt gedaan, dan wel niets tegen wilt doen, dan wel meent niets te kunnen doen. Dit laatste is alleen waar wanneer je in het jezelf beklagen de krachten verspilt, die je nodig hebt om de betreurde toestand op te heffen. Maar ja; zelfbeklag is de gemakkelijkste weg, want als je maar lang genoeg klaagt, komen er altijd wel anderen, die met je meeklagen.

Vraag: Men kan ofwel impulsief handelen, ofwel na overleg. Wat lijkt u het beste?

Antwoord: Het impulsieve is een weergave van de eigen persoonlijkheid met alle werkelijk daarin gelegen waarden, die in wezen en wat de gevolgen betreft, eerst later gerealiseerd worden. Wanneer je in staat bent ook later de impulsieve daad te erkennen als een uiting van je eigen wezen en haar zonder verontschuldigen te zoeken, eruit durft ontleden, dan is zij een groots middel tot zelfkennis. Maar heb je daar niet de moed toe, dan lijkt het mij beter met inzicht en overleg te handelen, omdat je in dat geval je in ieder geval meer verantwoord zult voelen tot jezelf. In het eerste geval kom je er anders te snel toe je eigen wezen en verantwoording te ontvluchten door alle verantwoording af te schuiven op de omstandigheden, die je er toe bracht de impulsieve daad te stellen. Hierbij bega je dan de grote fout jezelf in je handelingen te verloochenen. M.i. is er maar één ding erger dan jezelf verloochenen: het leven zelf en God te verloochenen. Maar helaas doen de mensen het laatste nog gemakkelijker dan het eerste.

De meest juiste en enige aanvaardbare vorm van zelfverloochening is het "Ik" ontkennen in zijn waarde, omdat men God boven het "Ik" stelt. In de meeste gevallen wordt zelfverloochening slechts een ontkenning van een deel van het eigen wezen ter verheerlijking van een ander deel van het eigen wezen. Mensen die aldus doen zitten op de duur een klein deel van hun eigen wezen te aanbidden. Dan zitten zij, wanneer iets niet goed gaat, meteen weer te klagen: ik ben zo goed, ik ben zó edel, dat dit nu juist mij weer overkomt...

Zo, en nu einde van deze discussie en verder met de andere vragen. Een volgende keer gaan wij desnoods hierover nog verder.

Vraag: In 1898 schreef Morgan Robertson een roman, die de ondergang van een groot schip beschreef. Alle details kloppen met de ondergang van de Titanic die op een ijsberg liep op 10 april 1912. Het schip in de roman heette "Titan", het echte schip "Titanic". Was Robertson's boek opzettelijk ingegeven?

Antwoord: Neen, dat geloof ik niet. Een opzettelijk ingeven vraagt een duidelijker waarschuwing dan gegeven was. De dramatisering maakte het haast onmogelijk, dat het iemand als waarschuwing zou dienen. Zelfs bij een opmerken van de overeenkomsten zouden deze ongetwijfeld als toeval afgedaan worden. Mogelijkerwijze werd een voorzien van feiten door de schrijver opgevat als een inspiratie - niet als een mogelijk gebeuren - en zo verwerkt tot een dramatische roman.

Vraag: Had Mozart nog bijzondere betekenis als Vrijmetselaar?

Antwoord: Schijnbaar wel. Hij was naast een goed musicus een getalpenkunstenaar. Men beweert, dat hij muzikaal en in cijfers verschillende constructies heeft opgebouwd, die geheimen in zich zouden bergen.

Vraag: Op blz. 444 (zie originele tekst; Red.) staat: wat voor de mens aan bereiking voorstelbaar is moet in feite voor hem reeds reëel en werkelijk zijn. Wilt u dit toelichten?

Antwoord: Stoffelijk gezien, kan ik mij voorstellen dat hier enig bezwaar tegen rijst. Maar nu de praktijk. Wanneer ik mij een machine voor kan stellen, gedreven door atoomkracht, moeten mij alle deelwaarden reeds bekend zijn. Dus kan ik bij een streven naar verwerkelijking ook een dergelijke machine op de duur construeren. Wat in het voorstellingsvermogen van de mens leeft, moet op enigerlei vlak, dat voor die mens reeds bereikbaar is, verwerkelijkt of verwerkelijkbaar zijn. Dit vlak kan liggen in stof of in geest; het is dan dus realiseerbaar als een werkelijkheid, dus reëel. Er is in de praktijk geen fantasie zo stout, dat zij geheel onwerkelijk is en geen enkele waarde in zich zou dragen. Wel kan de samenhang van waarden en feiten enigszins anders liggen dan men zich heeft voorgesteld. Dus de realisatie kan op meerdere vlakken liggen. Maar dat stond niet in de zin. Het ontbrak in de zin, maar niet in de voordracht, waar steeds werd gezinspeeld op de meerdere vlakken van bestaan.

Vraag: Komt men direct na de dood in contact met zijn verwanten?

Antwoord: De banden, die ook in het hiernamaals voortbestaan, worden niet door verwantschap bepaald, maar door geestverwantschap, ofwel liefde, dan wel onderlinge harmonie. Als zodanig zullen alle banden, die zo op aarde bestaan hebben, in de sferen weer gerealiseerd worden en wel op het ogenblik, dat voor degene, die overgaat, een realisatie van de aanwezigheid van andere personen mogelijk wordt. Dat is dus ten dele afhankelijk van de wijze waarop en het bewustzijn, waarmee men overgaat. Wanneer je gescheiden bent en je hebt de p... aan je gescheiden man, of vrouw, zul je die dus waarschijnlijk niet zo gauw ontmoeten. Maar wanneer daartegenover toch een genegenheid is blijven bestaan, zal tussen de gescheiden echtelieden aan andere,

betere en zuiverder relatie ontstaan. Je kunt natuurlijk ook geesten ontmoeten, waarmee je een band hebt, die niet stamt uit het laatste leven, maar uit andere toestanden. Hier te gaan spreken over de ware partners enz., lijkt mij echter zeer moeilijk en wel om de volgende redenen. Een ware partner is in feite alleen de tweelingziel. D.w.z. degene die met u tezamen één geheel kan vormen, dat een hoger bewustzijn bezit dan elk der delen op zichzelf kan bevatten. Een dergelijk iets vind je op de duur. Een dergelijk iemand kan dus nooit klaar staan om op je te wachten, tenzij deze band reeds eerder bestond. Wat betreft kinderen, die je misschien nooit gekend hebt: indien er geestelijk een band bestond tussen u en de kinderen, is het natuurlijk mogelijk, dat je ze ontmoet. Maar in de meeste gevallen zal juist de band uit het laatste leven veel aan die band af doen of toevoegen, zodat dit laatste wel in de meeste gevallen bepalend zal zijn.

Vraag: Kan het volgen van een Oosterse, of Tibetaanse leer, schadelijk zijn voor een Westerling?

Antwoord: Dat zal helemaal liggen aan de wijze, waarop de westerling deze leer volgt. Er bestaan bepaalde Tibetaanse leringen, o.m. in verband met magie, die zozeer zijn afgesteld op rasseneigenschappen, dat zij zonder meer voor de meeste blanken niet te verwerken zijn. Maar alle beheersings- en werkzaamheidsleringen, waarin het eigen "Ik" wordt opgevoerd tot hogere vermogens, - zowel stoffelijk als geestelijk - zijn adaptabel. D.w.z., zij kunnen lichtelijk gewijzigd worden, toegepast door elk ander ras, mits onder leiding van iemand die in staat is, de juiste persoonlijke varianten aan te geven van de in de leerstellingen genoemde waarden.

Zo vrienden, ik meen, dat wij hiermee dan aan het einde zijn van de meest dringende vragen. Ik heb er de laatste tijd weer een nieuwe liefhebberij bij. U denkt misschien, dat ik weer met definitives, of puntdichten voor de dag zal komen. Nu ben ik daar ook, naar ik meen, nogal sterk in. De definitie van een van mijn definitives zou bv. zijn: puntig woordenspel, waarin een inhoud wordt weergegeven, zonder dat veelal een juiste omschrijving wordt bereikt. Maar op het ogenblik probeer ik ideeën om te zetten in woorden en wel in een vorm, die ik dichtvorm noem. Ik hoop, dat geen enkele dichter zich hierdoor beledigd zal voelen. Maar ik wil een poging wagen om dit ook hier even te doen.

GEESTELIJKE OPGANG

Je leeft in de stof
en denkt je groot.
Maar dra komt de kille dood
en je bent klein als eens tevoren.

Zo leer je 's levens stem te horen
en te begrijpen, wat het spreekt.
Wanneer een levensketen breekt
en je in nieuwe wereld op moet gaan,
dan vind je als grond van het bestaan
een waarheid, die je niet begrijpt,
maar die toch al in je leeft.

Wanneer dan heel je wezen streeft
om deze waarheid te bevatten,
zou je je haast bezatten
aan de Lichte Kracht,
die daarin woont.

Maar heb je eens jezelf
je onwaardigheid getoont,
dan kun je in die Kracht
jezelf weder vinden.

Wie zichzelf gevonden heeft,
vindt ook God,
Die in hem leeft.
Die vindt de Kracht,

die alles schraagt
en ook zijn eigen leven draagt.

Misschien een rijmpje, maar ook een ernstige gedachte, vrienden. Waar u van mij zo vaak kolder moet horen, mag ik dan misschien deze keer eens ernstiger zijn.
Nu geef ik het woord snel over, opdat onze vriend van " Het Schone Woord" niet zal denken, dat ik tracht hem een vlieg af te vangen.
Goedenavond.

HET SCHONE WOORD

Goedenavond, vrienden,
Deze avond "Het Schone Woord" in iets andere vorm, aan de hand van een onderwerp, dat uzelf kunt kiezen.

DE STER

Wanneer je opkijkt naar de hemel, zie je in het bijna zwart fluweel een lichtend punt, dat zelf weer een wereld is, een zon. Dan probeer je je in te denken, hoe die wereld er uit zal zien. Je droomt van een ster als een levend licht, dat langs de hemel zweeft. Hoe zou zo'n ster nu werkelijk zijn? Ik denk dan altijd ook even aan de ster, die wij als symbool hebben gekozen. Ik zie dan een wereld, waarin de gedachten waarvoor de ster als teken staat, tot uiting komen. Ik zie mensen en rassen zonder tal, uit het verre verleden, het heden en uit tijden, die op aarde nog moeten komen, samen gaan. Een bonte menigte, die onophoudbaar stroomt naar een grote tempel, die daar staat te midden van een vlakte.

De tempel is van wit albast en uit haar schijnt en straalt een licht. Het lijkt, of ergens de wind op de achtergrond een zachte melodie laat horen. Het is vredig.

De bergen staan statig in een kleed van wazig blauw op de achtergrond. De hemel is gevlekt met blauw en grijs en toont ons, dat het een wereld is, als de wereld die u kent.

Met deze mensen wil je gaan. Je gaat voort naar de tempel. Langzaam schrijdt je de trappen op. Je wordt ontvangen door een vreemd levende stilte. Het lijkt, of allen hier tezamen spreken, maar het geluid is weggevalen. De stilte heeft hier een stem gekregen. Je hoort, hoe een ieder zichzelf prijst en toch zwijgt, hoe een ieder roept tot zijn eigen God en toch door anderen niet wordt gehoord. Je voelt wat zij zeggen, zij allen tezamen; "Geef mij, O, God, werkelijkheid en waarheid. Heer, ik ben U dan toch waardig. Ik dank U voor het leven... ."

Dat alles en meer wordt er gezegd en toch is het stil. Je bevat het alles, maar je hoort niets... .

Dan komt de werkelijkheid... . Een werkelijkheid, die zich door een boven alles sidderend zweven reeds aankondigt, vóór je haar kent. Het is, of de lucht plotseling bewegend goud is geworden. Langzaam trekt het licht verder en verder tot het heel de tempel vult.

Ja, daar buiten pijlt het licht uit en treft de mensen, die zich naar de tempel spoeden, maar haar nog niet bereikten. In dat licht wordt dan een waarheid geboren, die je meent te herkennen uit je eigen wereld. Een waarheid, die volkomen evenwichtig en recht, volkomen zuiver en helder spreekt met een stem, die geen stem is; mensen en geesten, al tezamen zijn geboren uit één God. Mensen en geesten, al tezamen dragen het lot der bewustwording, soms is dit te zwaar om dragen, toch zo'n grote gave.

Mensen en geesten streven, elk op hun eigen wijze naar vrijheid en geluk. Naar het Gouden Licht, dat hen vervult en hen een nieuwe wereld toont. Deze wereld, die de Lichtende Kracht is, waaruit het Al is geboren. Daarom, gaat tezamen, mensen en geesten. Reikt elkaar de hand en gaat gezamenlijk op.

Zeg niet: uw kleur verschilt van de mijne, of mijn God draagt een andere naam. Want Al is één, één is Al.

Wie dit erkent zal uit het AI de kracht putten, niet slechts om op te gaan tot deze tempel, die verdraagzaamheid heet, maar verder en verder tot in de Lichtende Kracht, die God heet.

Zo is het beeld van een ster: een beeld, dat soms wat gewijzigd wordt. In de oudheid klonken er het systrum (energie opwekker; Red.) en de rietfluit. In de toekomst zal er misschien het vreemde geluid van ongekende instrumenten klinken in de wind. Maar altijd weer zal de stilte alle geluid in zich (op)nemen. De taal, die de mensen nu spreken, een andere, dan de taal, die zij vroeger spraken en toch is het door alle tijden steeds weer of allen één taal, één stem, één geluid krijgen. Want één is het AI, één is de kosmos, onuitputtelijk en één is de Goddelijke Kracht. En dat wordt geuit in de sterren.

De ster toont waar te gaan. Zij is geen doel in zichzelf, maar tracht de juiste richting aan te geven door haar tempel en haar overkoepelen van alle dingen in één eenheid, want eenheid is de richting, die wij moeten gaan om te komen tot God, Die geen verschillen kent. God, Die volkomen evenwichtig en harmonisch alle dingen uit, alles omvat, alles maakt tot een eenheid, die het beeld is van de Vader, Die het AI geschapen heeft.

Dit, vrienden, moet dan voor vandaag het slotwoord zijn. Ik dank u voor uw aandacht, wens u een goede huisgang en een gezegende nachtrust. Goedenavond.